

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

94 - యుద్ధకాండ చతుర్నవతితమః సర్గః

|| గాంధర్వాస్త్రమోహనమ్ ||

స ప్రవిశ్య సభాం రాజా దీనః పరమదుఃఖితః |

నిషసాదాసనే ముఖ్యే సింహాః క్రుద్ధ ఇవ శ్వసన్ || 1 ||

అబ్రవీచ్ఛ స తాన్సర్వాన్బలముఖ్యాన్తహాబలః |

రావణః ప్రాంజలిర్యాక్యం పుత్రవ్యసనకల్మితః || 2 ||

సర్వే భవంతః సర్వేణ హస్త్యశ్వేన సమావృతాః |

నిర్యాంతు రథసంఘైశ్చ పాదాతైశ్చపశోభితాః || 3 ||

ఏకం రామం పరిక్షిప్య సమరే హంతుమర్హథ |

వర్షంతః శరవర్షేణ ప్రావృట్కాల ఇవాంబుదాః || 4 ||

అథవాఽహం శరైస్తీక్ష్ణైర్బిన్నగాత్రం మహారణే |

భవద్భిః శ్వో నిహంతాస్మి రామం లోకస్య పశ్యతః || 5 ||

ఇత్యేతద్రాక్షసేంద్రస్య వాక్యమాదాయ రాక్షసాః |

నిర్యయుస్తే రథైః శీఘ్నిర్నానానీకైః సుసంవృతాః || 6 ||

పరిఘాన్సృష్టిశాంఛ్చైవ శరఖడ్గపరశ్వధాన్ |

శరీరాంతకరాన్సర్వే చిక్షిపుర్వానరాన్ప్రతి || 7 ||

వానరాశ్చ ద్రుమాన్ శైలాన్త్రాక్షసాన్ప్రతి చిక్షిపుః |

స సంగ్రామో మహానీచిమః సూర్యస్యాదయనం ప్రతి || 8 ||

రక్షసాం వానరాణాం చ తుములః సమపద్యత |

తే గదాభిర్విచిత్రాభిః ప్రాసైః ఖడ్గైః పరశ్వధైః || 9 ||

అన్యోన్యం సమరే జఘ్నుస్తదా వానరరాక్షసాః |

ఏవం ప్రవృత్తే సంగ్రామే హ్యుద్యూతం సుమహద్రజః || 10 ||

రక్షసాం వానరాణాం చ శాంతం శోణితవిస్రవైః |

మాతంగరథకూలాశ్చ వాజిమత్స్యా ధ్వజద్రుమాః || 11 ||

శరీరసంఘాటవహాః ప్రసస్రుః శోణితాపగాః |

తతస్తే వానరాః సర్వే శోణితౌఘపరిప్లుతాః || 12 ||

ధ్వజవర్తరథానశ్వాన్నానాప్రహరణాని చ |

ఆప్లుత్యాప్లుత్య సమరే రాక్షసానాం బభంజిరే || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

94 - యుద్ధకాండ చతుర్నవతితమః సర్గః

కేశాన్కర్ణలలాటాంశ్చ నాసికాశ్చ ప్లవంగమాః |
 రక్షసాం దశనైస్త్రైక్షైర్మఖైశ్చాపి నృకర్తయన్ || 14 ||

ఏకైకం రాక్షసం సంఖ్యే శతం వానరపుంగవాః |
 అభ్యధావంత ఫలినం వృక్షం శకునయో యథా || 15 ||

తథా గదాభిర్గుల్ఫిభిః ప్రాసైః ఖడ్గైః పరశ్వధైః |
 నిజఘ్నూర్వానరాన్ష్టోరాన్రాక్షసాః పర్యతోపమాః || 16 ||

రాక్షసైర్యుధ్యమానానాం వానరాణాం మహాచమూః |
 శరణ్యం శరణం యాతా రామం దశరథాత్మజమ్ || 17 ||

తతో రామో మహాతేజా ధనురాదాయ వీర్యవాన్ |
 ప్రవిశ్య రాక్షసం సైన్యం శరవర్షం వవర్ష హ || 18 ||

ప్రవిష్టం తు తదా రామం మేఘాః సూర్యమివాంబరే |
 నాభిజగ్నూర్తహాఘోరం నిర్దహంతం శరాగ్నినా || 19 ||

కృతాన్యేవ సుఘోరాణి రామేణ రజనీచరాః |
 రణే రామస్య దదృశుః కర్తాణ్యసుకరాణి చ || 20 ||

చాలయంతం మహానీకం విధమంతం మహారథాన్ |
 దదృశుస్తే న వై రామం వాతం వనగతం యథా || 21 ||

భిన్నం భిన్నం శరైర్దగ్ధం ప్రభగ్నం శస్త్రపీడితమ్ |
 బలం రామేణ దదృశుర్ష రామం శీఘ్రకారిణమ్ || 22 ||

ప్రహారంతం శలీరేషు న తే పశ్యంతి రాఘవమ్ |
 ఇంద్రియార్థేషు తిష్ఠంతం భూతాత్మానమివ ప్రజాః || 23 ||

ఏష హంతి గజానీకమేష హంతి మహారథాన్ |
 ఏష హంతి శరైస్త్రైక్షైః పదాతీన్వాజిభిః సహ || 24 ||

ఇతి తే రాక్షసాః సర్వే రామస్య సదృశాన్రణే |
 అన్యోన్యం కుపితా జఘ్నుః సాదృశ్యాద్రాఘవస్య తే || 25 ||

న తే దదృశిరే రామం దహంతమరివాహినీమ్ |
 మోహితాః పరమాస్త్రేణ గాంధర్వేణ మహాత్మనా || 26 ||

తే తు రామసహస్రాణి రణే పశ్యంతి రాక్షసాః |
 పునః పశ్యంతి కాకుత్స్థమేకమేవ మహాహవే || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

94 - యుద్ధకాండ చతుర్షవతితమః సర్గః

భ్రమంతం కాంచనీం కోటిం కార్ముకస్య మహాత్మనః |
అలాతచక్రప్రతిమాం దద్యశుస్తే న రాఘవమ్ || 28 ||

శరీరనాభి సత్త్వార్చిః శరీరం నేమికార్ముకమ్ |
జ్యఘోషతలనిర్ఘోషం తేజోబుద్ధి గుణప్రభమ్ || 29 ||

దివ్యాస్త్రగుణపర్యంతం నిఘ్నంతం యుధి రాక్షసాన్ |
దద్యశూ రామచక్రం తత్కాలచక్రమివ ప్రజాః || 30 ||

అనీకం దశసాహస్రం రథానాం వాతరంహసామ్ |
అష్టాదశసహస్రాణి కుంజరాణాం తరస్వినామ్ || 31 ||

చతుర్దశసహస్రాణి సారోహాణాం చ వాజినామ్ |
పూర్ణే శతసహస్రే ద్వే రాక్షసానాం పదాతినామ్ || 32 ||

దివసస్యాష్టమే భాగే శరైరగ్నిశిఖోపమైః |
హతాన్యేకేన రామేణ రక్షసాం కామరూపిణామ్ || 33 ||

తే హతాశ్వా హతరథాః శాంతా విమథితధ్వజాః |
అభిపేతుః పులిం లంకాం హతశేషా నిశాచరాః || 34 ||

హలైర్గజపదాత్యశ్చైస్తద్భభూవ రణాజిరమ్ |
ఆక్రీడమివ రుద్రస్య క్రుద్ధస్య సుమహాత్మనః || 35 ||

తతో దేవాః సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
సాధు సాద్భితి రామస్య తత్కర్తృ సమపూజయన్ || 36 ||

అబ్రవీచ్ఛ తదా రామః సుగ్రీవం ప్రత్యనంతరమ్ |
విభీషణం చ ధర్మాత్మా హనూమంతం చ వానరమ్ || 37 ||

జాంబవంతం హరిశ్రేష్ఠం మైందం ద్వివిదమేవ చ |
ఏతదస్త్రబలం దివ్యం మమ వా త్ర్యంబకస్య వా || 38 ||

నిహత్య తాం రాక్షసవాహినీం తు రామస్తదా శక్రసమో మహాత్మా |
అస్త్రేషు శస్త్రేషు జితక్షమశ్చ సంస్తూయతే దేవగణైః ప్రహృష్టైః || 39 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుర్షవతితమః
సర్గః || 94 ||